

Melléklet

1. táblázat: Szántai Patrícia (2013) példái a mássalhangzó szimbolikára

Mássalhangzó (zöngés-zöngétlen párok)	Használat
1. „k” hang [zöngétlen] (pl. <i>kan</i> [か ん] ’bimm’) 2. „g” hang [zöngés] (pl. <i>gan</i> [が ん] ’bamm’)	1. könnyű vagy magas hangot jelöl 2. nehéz, tompa, mély hangot jelöl
1. „sz” hang [zöngétlen] (pl. <i>szaatto</i> [さあっと]: gyors cselekvések leírására, vagy hirtelen létrejövő természeti jelenségekre használják) 2. „z” és „dzs” (じ) hang [zöngés] (pl. <i>zaatto</i> [ざあっと]: nagy mennyiségű víz megnevezésére használják)	1. kicsi vagy könnyű dolgot jelöl 2. nagy, nehéz vagy piszkos dolgot jelöl
1. „t” és „ch” hang [zöngétlen] (pl. <i>tonton</i> [とんとん]: könnyű, ismétlődő ütközési hang) 2. „dzs” (ぢ) és „dz” (づ) hang [zöngés] (pl. <i>dondon</i> [どんどん]: erőteljes, kemény tárgyak ismétlődő ütközése)	1. gyorsaság, élesség, könnyűség, apróság fogalomköre 2. lassú, tompa, nehéz, tetemes dolog
1. „h” és „fu” hang [zöngétlen] 2. „p” hang [félig-zöngés] ¹ 3. „b” hang [zöngés]	1. tiszta, könnyű, csendes, apró 2. éles, könnyű, aranyos, élénk 3. tompa, nehéz, nagy, piszkos

¹ A japán nyelvben ezt a hangot handakuonnak 半濁音, azaz félig-zöngés hangnak nevezik.

2. táblázat: Példák A *Mazsola* című könyvből

Példa szám a	Forrásnyelvi szó	Célnyel vi szó	Fordítási stratégia	Szövegkörnyezet (magyar)	Szövegkörnyez et (japán)
1.	csámcsogást*	はぐは ぐ、くち ゃくちゃ	felbontás; ekvivalencia	[...], amikor kintről csámcsogást hallott. (Bálint, 7.)	そのとき、外か ら、はぐはぐ、 くちゃくちゃと いう音がきこえ てきました。 (Ucsikava, 10.)
2.	csámcsoghat	-	kihagyás	Ugyan ki csámcsoghat odakint? (Bálint, 7.)	いったい、なん だ ろ う ?) (Ucsikava, 10.)
3.	gurult*	コロコロ ッと、こ ろがって いて	felbontás; szószerinti fordítás	A kismalac gurult, és torkaszakadtából visított [...]. (Bálint, 7.)	すると、こぶた はコロコロッ と、ころがって いて、大声でな きだしました。 (Ucsikava, 11.)
4.	visított	なきだし ました	ekvivalencia	lásd: 3. példa	
5.	Ui, ui, ui*	うい、う い、うい	átvétel, kölcsonzés	- Ui, ui, ui! (Bálint, 7.)	「うい、うい、 う い ！」 (Ucsikava, 11.)
6.	nyöszörgött	なきなが らいいま した	felbontás; bővítés (generalizálás)	A malacka bánatosan nyöszörgött. (Bálint, 7.)	こぶたはかなし げに、なきなが らいいました。 (Ucsikava, 12.)
7.	szuszogva*	ふーっと	ekvivalencia	- Úgy jóllaktam, mint a duda! - dőlt hátra a kismalac szuszogva. (Bálint, 9.)	「ああ、おなか が、ぱんちくり ん！」こぶたは ふーっと、くる しそうにいきを はくと、ぱたん

					と、あおむけに ひっくりかえり ま した 。 (Ucsikava, 14.)
8.	szipákolt	-	kihagyás	- Senki! - szipákolt a - kismalac. - Csak eszembe jutott, hogy nekem nincs is hova hazamennem ... (Bálint, 9.)	「なんでもない の。ただ、おも いだしちゃった んだ。ぼくに は、もう、かえ るおうちがない ん だ よ 。 」 (Ucsikava, 15.)
9.	röfögött*	ふぎふぎ と [...] 鼻をなら しました	felbontás; bővítés (generalizálás); ekvivalencia	Orrocskáját beletörölte Manófalvi Manó nadrágszárába, és össze-vissza röfögött: [...] (Bálint, 9.)	それからいきな り、 ふぎふぎ と、 めちやくち やに鼻をならし ました。そし て、マノーのズ ボンのすそで、 鼻水をふきまし た。 (Ucsikava, 16.)
10.	hemperedni	とびこも うとしま した	ekvivalencia; bővítés (generalizálás)	Mazsola mindjárt bele akart hemperedni úgy, ahogy volt, sáros csülköcskével, hamus orrocskával. (Bálint, 11.)	レーズンはすぐ さま、どろだら けの足と、灰だ らけの鼻のまま で、とびこもう としました。 (Ucsikava, 19.)
11.	hempergőzni	ころがり まわって あそんだ	ekvivalencia; felbontás	Rég elmúlt a nyár, amikor jólesett útszéli tócsákban hempergőzni! (Bálint, 11.)	道ばたの水たま りでころがりま わってあそんだ 夏は、もうとっ

					くにすぎている のですから。 (Ucsikava, 20.)
12.	kisomfordált	出ていき ました	bővítés (generalizálás); ekvivalencia	Azután mikor belátta, hogy erre hiába vár, kisomfordált az ajtón. (Bálint, 13.)	しかたなく、レ ーズンはそっ と、ドアから出 ていきました。 (Ucsikava, 22.)
13.	lebben	かるやかに うごき まわる	felbontás; ekvivalencia	Az ablakon át látni lehetett, ahogy Manócska árnyéka ide-oda lebben a falon. (Bálint, 13.)	まどからは、か ろやかにうごき まわるマノーの かげが見えま す。(Ucsikava, 22.)
14.	fütyörész	口ぶえ	ekvivalencia	Sajnos, nem lehetett tudni, hogy Manócska mit gondol magában, mit nem; az azonban kihallatszott, hogy vígán fütyörész. (Bálint, 13.)	ところが、部屋 の中からは、た のしげな口ぶえ がきこえてきま した。 (Ucsikava, 23.)
15.	rebegte*	もごもご いう	ekvivalencia; felbontás	- Itt! - rebegte Mazsola, azután várta a következő kérdést, hogy nem fázik-e, nem akar-e bemenni vagy ehhez hasonlót. (Bálint, 13.)	レーズンはもご もごいうと、マ ノーのことばを まちました。さ むいだろう？と か、中に入りた くないかい？と か、いってくれ ないかな、と思 いながら。 (Ucsikava, 25- 26.)
16.	vacogott*	カチカチ いう	ekvivalencia; felbontás	Mazsola hallgatott, hallgatott, azután mikor már a foga is vacogott a hidegtől,	レーズンはしば らく、じっと立 っていました

				megszólalt: [...] (Bálint, 15.)	が、さむくて歯 がカチカチいう くらいになると、 小さな声で いいました。 (Ucsikava, 27.)
17.	röstelkedve*	もごもごといい	ekvivalencia; felbontás	- Hát van, hát van - mondta röstelkedve Mazsola, és odasettenkedett Manócskához, hogy megint annak nadrágszárát a törölje az orrát. (Bálint, 15.)	「そ う だ よ。。。。」レー ズンはもごも ごといい、マノ ーのそばににじ りよって、ズボ ンのすそで鼻水 をふこうとしま し た 。 (Ucsikava, 27.)
18.	odasettenkedett	にじりよ って	szószerinti fordítás	lásd: 17. példa	
19.	csitította	ふいて	ekvivalencia	- Mára elég volt! - csitította Manócska. (Bálint, 15.)	きょうはここま で！ [...] マノー はレーズンをふ い て [...] (Ucsikava, 31.)
20.	zizegő	-	kihagyás	Szárazra dörgölte Mazsolát, lefektette a zizegő szalmaágyikóba, azután nekilátott, hogy feltörölje a kipancsolt vizet. (Bálint, 15.)	[...] ほし草のベ ッドにねかせま した。そして、 ゆかにこぼれた お湯をふきまし た。 (Ucsikava, 31.)
21.	lubickolni	-	kihagyás	De bizony másnap, mikor a dézsában ült, megint csak elkezdett lubickolni, fickándozni, víz alá merülni, bugyborékolni,	でも、つぎの日 もやっぱり、レー ズンはまた、 水をはねかした り、もぐってあ

				fröcskölni, és Manócskának megint jó csomó kilötykölt vizet kellett feltörölnie. (Bálint, 17.)	sondარიして、 ゆかを水びたし にしました。マ ノーがゆかをふ いていると、 [...] (Ucsikava, 32.)
22.	fickándo z ni	-	kihagyás	lásd: 21. példa	
23.	bugyborékoln i	-	kihagyás		
24.	fröcskölni	はねかし たり	szószerinti fordítás		
25.	kilötykölt	-	kihagyás		
26.	károgt a	-	kihagyás	- Mi volt itt? Tengeri csata? - károgt a elképedve. (Bálint, 17.)	「おやおや、いっ たい、なにがあっ たんだね？びしょ びしょじゃない か。」 (Ucsikava, 32.)
27.	pancsol ni	水あそび	bővítés (generalizálás)	- Tudod, Varjú barátom, hog y a kismalacok szeretnek pancsol ni . (Bálint, 17.)	[...]「知ってるだ ろ？こぶたってや つは、水あそび が、大すきなんだ よ。」 (Ucsikava, 32.)

3. táblázat: Példák *A nagyhatalmú sündisznócska* című műből

Példa száma	Forrásnyelvi szó	Célnyelvi szó	Fordítási stratégia	Szövegkörnyezet (magyar)	Szövegkörnyezet (japán)
28.	lomposfarkú *	ふさふさ しっぽ	szószerinti fordítás	- Tányértalpú, lomposfarkú, tipe-topa Mackó! (Móra, 2.)	まあるいあし に、ふさふさ しっぽの、く まさまです! (Ucsikava, 4.)
29.	tipe-topa	-	kihagyás	lásd: 28. példa	
30.	horkantott	「うおお おお おお！」と おおごえ でほえま した	felbontás; bővítés (generalizálás)	De az akkorát horkantott haragjában, hogy Harkály mester leejtette ijedtében a kis baltáját. (Móra, 3.)	くまははらをた たて、「うおお おおお！」とお おおごえでほえま した。おどろい たキツツキは、 ちいさなおのを おっことしてし まいました [...]。 (Ucsikava, 7.)
31.	dúlva-fúlva*	はなをふ ーふーな らしなが ら	felbontás	Mackó úr pedig dúlva-fúlva vágott neki az erdőnek [...]. (Móra, 3.)	くまははなをふ ーふーならしな がら [...]。 (Ucsikava, 7- 8.)
32.	törve-zúzva	かきわけ	ekvivalencia; bővítés (generalizálás)	[...] törve-zúzva a bokrokat, amik eléje kerültek. (Móra, 3.)	[...] 目のまえの しげみをかきわ け、もりをのし のしあるいてい きました。 (Ucsikava, 7- 8.)
33.	recsegték*	がさがさ こすれる	felbontás; ekvivalencia	S a bokrok azt recsegték, a szellő azt dudorászta, még a saját tipe-topa lépései is azt csoszogták a harmatos fűben: [...] (Móra, 3.)	しげみががさが さこすれるおと も、かぜがひゅ ーひゅーすりぬ けるおとも、そ れどころか、つ ゆにぬれたくさ のうえをあるく じぶんのあしお とまでも、くま にはこうきこえ ました。 (Ucsikava, 8- 9.)

34.	dudorászta*	ひゅーひゅーすりぬける	felbontás; ekvivalencia	lásd: 33. példa	
35.	tipe-topa lépései	あしおと	kihagyás; bővítés (generalizálás)		
36.	morogta	ひくくうなり	szószerinti fordítás	[...] morogta Mackó úr, s egyenesen annak a tölgyfának tartott, amelyiknek a tövében a Sündisznócska nyaralni szokott. (Móra, 3.)	くまはひくくうなり、はりねずみがすんでいるくぬぎの木にまっすぐむかっていきました。(Ucsikava, 9-10.)
37.	sütkérezett*	のんびり [...] ひなたぼっこをしていました	felbontás; szószerinti fordítás	Az éppen a küszöbön sütkérezett, az ártatlan, s egy boglárkavirágot tartott a körme között. Abból pedergette hegyesre a bajuszát friss nyírfabalzsammal. De ahogy Mackó urat meglátta, úgy elfogta a reszketés, hogy menten lekonyult a bajusza. (Móra, 3.)	はりねずみはそんなこととはつゆしらず、のんびりそとでひなたぼっこをしていました。かたほうの手には、きんぼうげの花をつまみ、もうかたほうの手では、かばの木のワックスをつかって、おひげをぴんとひねりあげていました。でも、くまをみると、ぶるぶるふるえあがって、せっかくととのえたおひげもあったというまにしまいました。(Ucsikava, 10-11.)
38.	pedergette hegyesre*	ぴんとひねりあげていました	felbontás; ekvivalencia	lásd: 37. példa	
39.	reszketés*	ぶるぶるふるえあがって	felbontás; szószerinti fordítás		
40.	lekonyult	しおれてしまいました	szószerinti fordítás		
41.	csattogott*	がちがちならし	szószerinti fordítás; felbontás	Még a foga is csattogott, ahogy ráförmedt	くまはおおきなはしがちがちならし、はりねずみにこうさけ

				Sündisznócskára : [...] (Móra, 4.)	び ま し た 。 (Ucsikava, 12.)
42.	ráförmedt	さけびました	bővítés (generalizálás)	lásd: 41. példa	

4. táblázat: Példák a *Labdarózsa* című műből

Példa szám a	Forrásnyelvi szó	Célnyelv i szó	Fordítási stratégia	Szövegkörnyezet (magyar)	Szövegkörnyeze t (japán)
43.	lassan, döcögve*	の ろ の ろ、よた よた	ekvivalencia	Olyan öreg volt, hogy már csak lassan, döcögve tudott járni: döcc, döcc, döcc. (Bálint, 5.)	でも、今はもうし らがのおじいさ ん。歩くのは、の ろのろ、よたよ た、一日じゅうお ひるねばかりして います。 (Ucsikava, 7.)
44.	döcc, döcc, döcc	-	kihagyás	lásd: 44. példa	
45.	Ko-ko-ko- ko*	コッ、コ ッ、コ ッ、コッ	ekvivalencia	- Ko-ko-ko- ko, szép jó napot, Csibi kutya! - kotyogott Tyúkanyó. (Bálint, 6.)	「コッ、コッ、コ ッ、コッ、こんに ちは、チビ！」 (Ucsikava, 8.)
46.	kotyogott	-	kihagyás	lásd: 46. példa	
47.	Kotkodács, kotkodács*	コッ、コ ッ、コ コケコッ コ	ekvivalencia	Kotkodács, kotkodács, minden napra egy tojás. (Bálint, 7.)	コッ、コッ、コ コケコッコ まいにちひとつた ま ご ！ (Ucsikava, 9.)
48.	Csetlik- botlik*	よぼよぼ 歩き	ekvivalencia; felbontás	Csetlik-botlik a vén eb, szúnyog nála kövérebb. (Bálint, 12.)	よぼよぼ歩きのじ いさん犬 かのほうがまだ太 っ ち ょ だ い ！ (Ucsikava, 13.)
49.	vakk, vakk, vakk*	ワンワン ワン	ekvivalencia	Mikor Baka kutya meghallotta, ő is rögtön Barbara házához sietett. - Húzzuk ki az ágyból, vakk, vakk, vakk! - csaholta. - Vagyunk itt	パチもかけつけ て、ほえたてまし た。 「ベッドからひっ ぱりだしてやろう よ、ワンワンワ ン！おおぜいいる から、きっとでき

				elegen. (Bálint, 13.)	る よ 』 (Ucsikava, 15.)
50.	csaholta	ほえたて ました	ekvivalencia; bővítés (generalizálás)	lásd: 50. példa	
51.	libegni- lobogni*	ゆらゆら している	szószerinti fordítás	És amint az ablakra nézett, uramfia, csakugyan látott valami pirosat libegni-lobogni, ugyanúgy, ahogyan a kályhában libegnek- lobognak a lángocskák. (Bálint, 16.)	その声をきいて、 バルバラがのぞい てみると、おや、 ほんとうに、なに か赤いものがゆら ゆらしているでは ありませんか。ま るで、だんろの火 の よ う に 。 (Ucsikava, 17.)
52.	libegnek- lobognak	-	kihagyás	lásd: 52. példa	
53.	csóválta	ふりまし た	szószerinti fordítás	- Ejnye- bejnye! - csóválta Tyúkanyó a fejét. - Barbarának talán bevarrták a száját? (Bálint, 23.)	おばさんは頭がふ りました。 「やれやれ！バル バラのお口は、糸 でぬわれちゃった のかしら？」 (Ucsikava, 21.)
54.	sandított	よこ目で 見ました	felbontás; szószerinti fordítás	- Jó reggelt, postás bácsi! - mondta Labdarózsa udvariasan. Azután Barbarára sandított, hogyan a kisleány is köszönjön. (Bálint, 24.)	「おはようござい ます、ゆうびんや さん！」 ラブダはきちんと あいさつをして、 バルバラをよこ目 で見ました。バル バ ラ は … ? (Ucsikava, 22.)
55.	meg se mukkant	口をひら きません	ekvivalencia	Barbara meg se mukkant. (Bálint, 24.)	でも、バルバラは 口をひらきませ ん。(Ucsikava, 22.)
56.	reszelős*	がらがら 声	ekvivalencia; felbontás	- Jó reggelt, jó reggelt. De...milyen furcsa ma ennek a kislánynak a	「おはよう、おは よう…でも、おじ ょうちゃん、きよ うはずいぶん声が ヘンだね。がらが ら声というか、な

				hangja! - szólt a postás bácsi. - Olyan reszelős vagy milyen. Csak nem fáj szegénykéne k a torka? (Bálint, 25.)	んというか。のど が いた い の か な ？ 」 (Ucsikava, 23.)
57.	huncutul hunyorogott*	いたずら っぽく目 をばちば ちさせ	ekvivalencia	- Igen, evett - mondta az öreg kutya, és huncutul hunyorogott Barbarára. És mind a ketten jót nevettek. (Bálint, 25.)	「そうです。ハチ ミツはよくききま すね！」 ラブダは、バルバ ラにいたずらっぽ く目をばちばちさ せ、いっしょには じけるようにわら いしました。 (Ucsikava, 24.)
58.	hunyorogva *	目をしば しばさせ ました	felbontás; ekvivalencia	- Én - mondta Baka kutya álmosan hunyorogva. - Olyan jó szaga volt. És én úgy szeretem a pogácsát! (Bálint, 31.)	パチはねむそうに 目をしばしばさせ ました。 「そうだよ。だっ て、とてもいいに おいだったんだも の。ぼく、ポガー チャがだいすきな んだよ」 (Ucsikava, 29- 30.)
59.	zsémbelt	-	kihagyás	- Akkor süss magadnak! - zsémbelt Labdarózsa. (Bálint, 31.)	「だったら、自分 でつくればいいじ やないか！」 (Ucsikava, 29- 30.)